

ARTIKKELIT

- ARJEN ILMIÖT
11 **Kaljatölkki on paras kylmäpatruuna**
- NEUROKEMIA
16 **Rakkauden molekyylit hullaannuttavat niin myyrän kuin ihmisen**
Suhteessa jyllää kolme vahvaa peptidiä.
- 20 **Unohda feromonit Meitä houkuttavat kemosiignaalit** **KANSI**
Heikoissakin hajuissa on poweria.
- MUOTI
22 **T-paita nousi ryysystä trendikkeeksi** **KANSI**
- KASVIT
25 **Morsinkoa luksusfarkkuihin**
Haluaisitko suomensiniset?
- GEOLOGIA
26 **Elämme tulivuoren juurissa** **KANSI**
Ajatella! Kaivarin konserttiyleisö istuu vulkaanisten pommien päällä.
- MAANTIEDE
33 **Bongaa Suomen keskipisteet** **KANSI**
Keräsimme sijainnit lomaliitteeksi.
- JUURI NYT
38 **Sairaalabakteeri kokeilee rantaelämää** **KANSI**
- TERVEYS
40 **Homeista viis, ongelmatalossa sairastuttaa toksiini** **KANSI**
Kun mikrobit sotivat, ilma täyttyy myrkyistä.
- EVOLUUTIOPSYKOLOGIA
44 **Kaikissa meissä asuu laumasielu** **KANSI**
Aivot pitävät sooloilua erheenä.
- TUTUSTU TUTKIJAAN
46 **Pelitutkija taitaa nopeat siirrot**
Nuorella tieteenalalla ei sovi jämähtää.

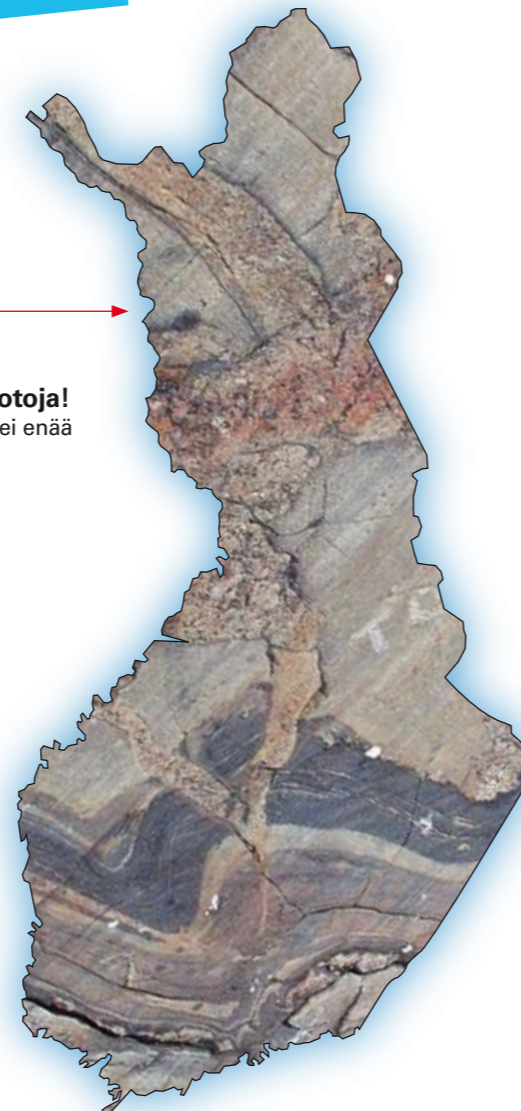
LOMALIITE

Pistebongarin Suomesta löytyy myös kiinnostavia ääripisteitä.
Sivut 33–36.

1,8 miljardia vuotta sitten meillä kohosi hulpea vuoristo. Mihin katosi 18 kilometriä kallioperää?
Sivut 26–32.

EVOLUUTIO
50 **Etteikö muka löydy välimuotoja!**
Matkaa merimakkarasta meihin ei enää tarvitse arvailla.

PSYKOLOGIA
56 **Persoonallisuus**
Tunnistatko tyyppisi?

Miten kala sai hartiat ja jalat?
Esittelyssä evoluutioketjun puuttuvat palat. Sivut 50–55.

PALSTAT

- 4 **Posti**
- 5 **Uutiset**
- 12 **Tekniikka** Älyä purjeeseen.
- 14 **Ihminen** Verkkoelelämä imaisee aikuisenkin – kunhan jutut ja tavat ovat tutut.
- 15 **Omat sanat** Valoa kansalle.
- 59 **Vastaa ja voita**
- 60 **Ajan merkit**
- 61 **Dosentin katsomossa**
Travelleri väistää turistikartan turvareitit.
- 62 **Kumma koe** Hyödyllistä unta.
- 63 **Zoomauksia aurinkokuntaan**
- 64 **Kysy** Asiantuntijat vastaavat.
- 66 **Palvelukortti**
- 67 **Seuraavassa numerossa**
Tiede 7/2009 ilmestyy 7.7.

tiede.fi

- UUTISET** Löytö joka päivälle.
- BLOGIT** Lue ja kommentoi.
- KIRJAT** Arviot ja uutuuudet.
- KESKUSTELE** mistä vain.
- KYSY** Vastaukset asiantuntijoilta.
- DIGILEHTI** Tieteen tilaajille.

Missä säästö, siellä home

Tutussa sadussa kolme hassua hahmoa kantaa säikeissä valoa ikkunattoomaan pirttiin. Että osaavat olla tyhmiä, nuo hölmöläiset! Eivät ymmärrä puhkaista ikkunaa mökin seinään.

Hölmöläisten yritystä muistuttaa kunnissa virinnyt innostus laittaa homekoulut kerralla kuntoon. Kymmenet kunnat ovat tänä vuonna hakeneet hallituksen kosteus- ja homekorjauksiin myöntämää elvytysrahaa, mikä on sinänsä hieno asia. Tuhannet lapset ja heidän opettajansa saavat mitä ansaitsevat: terveelliset ja turvalliset työskentelyolot.

Samaan aikaan kunnanisät ja -äidit tekevät kuitenkin päätöksiä, jotka varmistavat, ettei homeongelmista päästä.

Viime laman aikana kunnat tinkivät kiinteistöhuollosta ja karsivat henkilökuntaa. Moni koulun talkkari sai lähteä. Myös rakennusten välttämättömiä määräaikaishuoltoja lykättiin. Bitumikatteiden annettiin murentua rauhassa, ja sadevesijärjestelmät jätettiin oman onnensa nojaan. Seuraukset olivat karuja. Kansanterveyslaitos arvioi vuosituhatvaihteessa, että noin 40 prosentissa maan kouluista oli niin vakavia kosteus- ja ilmanlaatuongelmia, että niille täytyisi tehdä jotain.

Eikä tilanne ole siitä muuksi muuttunut – päinvastoin. Uusin tutkimus kertoo, että hometalojen ilmassa leijuu supermyrkyjä (ks. sivut 40–43). Samoja aineita, joita on löydetty vakavista ruokamyrkytyksistä ja bioaseista.

Yksi laman opetuksista on, ettei pidä säästää väärässä paikassa. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimuksissa rakentamisvirheitä ja talon ikää suuremmaksi syyksi homeongelmiin osoittautuivat materiaalien tekninen vanheneminen ja kunnossapidon laiminlyönti.

Korjauskulttuuri, jossa kaikki pannaan kerralla kuntoon 20 vuoden välein, ei ole tästä maailmasta. Silloin rakennus jo yhtä hometta.

Mutta nyt on lapsilla ja opettajilla taas terveelliset olot. Hyvää kesää muillekin!

Jukka Ruukki
Jukka Ruukki
jukka.ruukki@sanomamagazines.fi

P.S. Lukija soitti vapun jälkeen ja ihmetteli, miksi viinapää heikkenee vanhemmiten. En osannut vastata, mutta lupasin, että otamme selvää (ks. sivu 65).

TOIMITUS puh. (09) 1201 (vaihe) ■ telefax (09) 120 5352
päätoimittaja Jukka Ruukki 120 5359 ■ **tuottaja** Tuula Koukku 120 5491 ■ **toimitussihteerit** Tuula Kinnarinen 120 5493 ja Petri Riikonen 120 5492 ■ **toimittajat** Marko Hamilo 120 5682, Tiina Huttu 120 5845 ja Annikka Mutanen (opintovapaa) ■ **toimituksen sihteeri** Benita Lindström 120 5731 ■ **ulkoasu** Satu Varis (AD) 120 5485 ja Minna Takala 120 5437 ■ **reprotyö** Kari Vikanti, Reijo Tuominen ja Erkki Koskinen
postiosoite PL 100, 00040 Sanoma Magazines ■ **käyntiosoite** Lapinmäentie 1 (Munkkivuori)
sähköposti tiede@sanomamagazines.fi tai etunimi.sukunimi@sanomamagazines.fi
ASIAKASPALVELU: tilaukset, osoitteenmuutokset ja peruutukset 030 363 323 tai asiakaspalvelu.fi
 Palvelussa tarvittavan asiakasnumeron löydät takakannen osoitetiedoista. Jos asiakastiedoissasi on merkintä VTJ, päivitämme osoitteesi automaattisesti väestörekisteriin tekemäsi ilmoituksen perusteella.
 Tarkemmat ohjeet palvelukortissa, s. 66. Kustantaja- ja julkaisijatiedot s. 67.